

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความฉลาดรู้ดิจิทัล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 เรื่อง การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ1
รายวิชา วิทยาการคำนวณ รหัสวิชา ว22104 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ หมายถึง การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่สร้างผลกระทบด้านลบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม มีแนวทางดังนี้

แนวทางการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ

1. ใช้เพื่อประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ ศึกษาหาความรู้ ทำงาน ติดต่อสื่อสาร หรือใช้เพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ๆ
2. รู้เท่าทันสื่อและข้อมูล ตรวจสอบแหล่งที่มา ไม่แชร์ข่าวปลอม หรือข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง
3. เคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ไม่ใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังหรือบูลลี่ออนไลน์
4. รักษาความปลอดภัยไซเบอร์ ตั้งรหัสผ่านที่ปลอดภัย เปิดการยืนยันตัวตนสองชั้น ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเกินจำเป็น
5. ใช้เวลาอย่างเหมาะสม กำหนดเวลาในการใช้ ลดการติดหน้าจอ หยุดพักสายตาและดูแลสุขภาพร่างกาย
6. เป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดี ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยเหลือสังคม ร่วมมือกันสร้างชุมชนออนไลน์ที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์

แนวทางปฏิบัติเมื่อพบ เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

◆ **แนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลทั่วไป**

1. หยุดการดูหรือแชร์ต่อ – อย่าส่งต่อเพื่อป้องกันการแพร่กระจาย
2. ใช้ฟังก์ชันรายงาน (Report) – แจ้งผู้ให้บริการแพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชัน
3. บล็อก/เลิกติดตาม – ปิดกั้นแหล่งเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม
4. ตรวจสอบแหล่งที่มา – หากเป็นข้อมูลข่าวสาร ให้พิจารณาความน่าเชื่อถือก่อนเชื่อหรือแชร์
5. ปรึกษาผู้ใหญ่หรือผู้เชี่ยวชาญ – โดยเฉพาะหากเป็นนักเรียน นักศึกษา

◆ **แนวทางปฏิบัติสำหรับครู/ผู้ปกครอง**

1. พูดคุยอย่างสร้างสรรค์ – ชี้แนะโดยไม่ตำหนิ ให้เด็กเข้าใจถึงอันตราย
2. สอนการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) – เพื่อแยกแยะข้อมูลจริง-เท็จ
3. ตั้งค่าเครื่องมือกรองเนื้อหา (Parental Control) – ช่วยลดการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม
4. เป็นแบบอย่างในการใช้สื่อ – ใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ

◆ **แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเนื้อหาผิดกฎหมาย**

- เก็บหลักฐาน เช่น ภาพหน้าจอ (screenshot)
- แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สายด่วน 1212 (PDPC), ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนทางออนไลน์

ผลกระทบต่อผู้เผยแพร่ข้อมูล	ผลกระทบ	ผลกระทบที่ผู้อื่นได้รับจากการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม
รู้สึกผิดกับการกระทำของตนเอง หรือรู้สึกเสียใจเมื่อผู้อื่นมีพฤติกรรมเลียนแบบการกระทำที่ไม่เหมาะสมของตนเองโดยไม่ได้ไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน	จิตใจ	เสียใจ ทำให้เกิดความรู้สึกอับอาย ไม่ปลอดภัยกลัว รู้สึกไม่มั่นคง มีบาดแผลทางจิตใจ ได้รับความเกลียดชัง สูญเสียการยอมรับจากผู้อื่น
ถูกสังคมลงโทษ ได้รับการประณาม หรือเกลียดชังจากสังคม	สังคม	ได้รับผลกระทบด้านการใช้ชีวิตประจำวัน ครอบครัวยึดเหนี่ยว ถูกประจานจากสังคม
ได้รับโทษ เนื่องจากข้อมูลเหล่านั้นอาจผิดระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมาย ทำให้เสียเวลา และเสียค่าใช้จ่ายจากการดำเนินคดีทางกฎหมาย	กฎหมาย การทำงานและ ธุรกิจ	อาจถูกให้ออกจากงานเพราะบริษัทเกิดความเข้าใจผิดจากข้อมูลที่ได้รับ เสียผลประโยชน์ทางธุรกิจ เช่น ผู้แสวงหาผลประโยชน์หรือคู่แข่งทางธุรกิจอาจสร้างข่าวลวง เพื่อโฆษณาหรือโจมตีผู้อื่น

สรุป

การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบ คือ การใช้เทคโนโลยีด้วยสติ มีจริยธรรม รักษาความปลอดภัย คำนึงถึงสุขภาพ และผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เทคโนโลยีเป็นพลังบวกในชีวิต ไม่ใช่ปัญหาในอนาคต